

ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ

В умовах ринкової економіки державні фінанси відіграють важливу роль в економічному розвитку держави. За допомогою державних фінансів здійснюється регулювання економіки, фінансування державних програм по забезпеченню соціальних стандартів населення, підтримці підприємницької діяльності бізнесу, проведення реформ економічної системи.

В сучасних умовах поглиблення кризи в економіці України настала необхідність модернізації системи державних фінансів. Економіка України потребує проведення структурної перебудови, впровадження системи інвестиційного та інноваційного розвитку з метою досягнення економічного зростання, зменшення дефіциту державних фінансів, обмеження державних запозичень і державного боргу та поглиблення міжнародного економічного співробітництва. «Реформування системи державних фінансів на основі застосування інноваційних механізмів є важливою складовою – фундаментом стійкого розвитку». – констатує український економіст Я.П. Квач [1, с.117].

Основними проблемами державних фінансів на сучасному етапі є надмірна фіскальна функція податкової системи, порушення принципу соціальної справедливості в сфері оподаткування, неефективна політика витрачання коштів, в тому числі і на соціальні потреби, непрозора практика державних закупок товарів і послуг, відсутність контролю за витрачанням державних коштів та деструктивна боргова політика.

Однією з важливих проблем у системі державних фінансів є надмірна орієнтація податкової системи на здійснення фіскальної функції. Діюча в Україні податкова система створює перешкоди для ведення бізнесу, призводить до посилення процесу ухиляння від податків та тінізації економіки. Надмірна фіскальна орієнтація податкової системи, - пише український вчений О.О. Молдован, - є одним із головних чинників стримування підприємницької активності, оскільки обумовлює вилучення фінансових ресурсів, необхідних для підтримки поточної діяльності та здійснення інвестицій [2, С.9].

В 2014 р. була розроблена стратегія сталого розвитку «Україна 2020», у якій викладено зміст пріоритетних реформ. З серпня 2013 року впроваджується стратегія реформ у сфері державних фінансів. Основними пунктами цих реформ є запровадження стандартів ЄС щодо прозорості та надійності бюджетного процесу, встановлення зовнішнього фінансового контролю (з боку Рахункової палати, Верховної Ради), впровадження стратегічних програмних бюджетів, які повинні бути орієнтованими на результат і поєднані з цілями Уряду, подальше проведення податкової реформи і модернізація податкового законодавства [3].

Прийняття в кінці 2015 року Податкового кодексу націлено на впровадження європейського досвіду оподаткування: перенесення податкового тягаря з факторів виробництва і пропозиції (капіталу і заробітної плати) на

споживання, передусім за рахунок податку на додану вартість. В процесі реформи здійснюється спрощення податкової системи - зменшується кількість ставок оподаткування, здійснюється спроба встановлення соціальної справедливості, зменшується податкове навантаження на фонд оплати праці. Реформою також запроваджується механізм фіскальної децентралізації, оскільки надмірна централізація бюджетної системи і залежність від фінансових ресурсів з центрального бюджету призводить до негативних явищ, недостатнього фінансування потреб на місцях.

Список використаних джерел:

1. Квач Я. П. Проблеми та перспективи реформування державних фінансів в Україні /Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України, № 1, 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znprnudps_12015__12.
2. О.О. Молдован. Стратегія реформування системи державних фінансів України: завдання, пріоритети, механізми / Аналітична доповідь. - Національний інститут стратегічних досліджень.- Серія «Економіка». – Випуск 17. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Moldavan_ekon-ea5f2.pdf
3. Підтримка реформи управління державними фінансами.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.giz.de/en/worldwide/32583.html>

УДК 336.145: 352

Куценко Т.Ф.

*к.е.н, доцент кафедри макроекономіки
та державного управління,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ: ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Старт бюджетної децентралізації в Україні розпочався разом із прийняттям Урядом Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади ще у квітні 2014 року та започаткуванням реформи міжбюджетних відносин, яка реалізується з 2015 року внесенням змін до Бюджетного та Податкового кодексів України, зокрема перед прийняттям Бюджету-2015 та Бюджету-2016. Однак для забезпечення широкомасштабної бюджетної децентралізації потрібні серйозні зміни до Конституції України щодо децентралізації влади, що є абсолютно необхідною передумовою для радикальних змін, на які так очікує українське суспільство.

Слід зазначити, що загальноприйнятого визначення децентралізації не існує. У найпростішому розумінні, децентралізація означає передачу політичних, адміністративних та/або фінансових повноважень підрозділам середнього та/або нижчих рівнів державної ієрархії [1]. Аналіз базових підходів до децентралізації свідчить, що: 1) держава може здійснювати децентралізацію влади в інтересах населення, на підставі закону, передаючи частину повноважень органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування; 2) децентралізація повноважень має відбуватись з урахуванням принципу субсидіарності, тобто передавати повноваження на максимально близький до громадянина рівень управління, який при цьому здатний виконати це повноваження ефективніше, ніж інші органи; 3) передача повноважень від більш високого рівня на більш низький рівень має бути забезпечена передачею